N°. 712.

DE GRONDWET.

1855.

DINGSDAG 11 SEPTEMBER.

VERSCHIJNT
alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . *f* 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . » 5.50.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten **M. Schooneveld en Zoon**, Beursstoeg, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet**, Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . *f* 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van *f* 1, het zegelregt daaronder begrepen.

De wijze, waarop de heer GROEN door de *Nieuwsbode* aan de Haagsche kiezers wordt aanbevolen, ten einde hem tot lid der Tweede Kamer te benoemen, is inderdaad zeer curieus en wordt het met elken dag nog meer.

De heer GROEN is — ieder weet het — de type van een *godsdienstig* deel der Natie: daarin kan hij door niemand zijner geestverwanten worden voorbij gestreefd. Dat godsdienstig deel der Natie heeft zich tevens tot *politieke* partij gevormd, en *als zoodanig* vooral wordt die partij door het Nederlandsche volk *verloochend; want hare beginselen zijn in strijd met de algemeene belangen, met de vaderlandsche denkbeelden.* Die beginselen zijn daarmede zoo strijdig, dat er velen zijn, onder GROEN's medestanders, op het gebied van staatsregt, die de aanvaarding van de betrekking van volksvertegenwoordiger niet *kunnen* overeenbrengen met des heeren GROEN's geproclameerde beginselen over Staatsregt; voor wie, met het oog op de anti-revolutionnaire beginselen, het een raadsel is, hoe de eed van getrouwe en eerlijke handhaving en naleving der Grondwet van 1848 *kon* worden afgelegd. Met den heer Fruin zeggen wij: *»Wij weten dit niet met de alledaagsche opregtheid overeen te brengen.«*

De heer GROEN is gevallen *in kalme dagen*, zonder dat hartstogt in het spel was of opgewondenheid heerschte, als een treffend en leerrijk bewijs, dat de Nederlandsche Natie van de anti-revolutionnaire partij als *»politieke partij« niet gediend wil zijn.* Dat oordeel is te merkwaardiger, nadat de Natie een tijd lang die partij in hare volle glorie heeft mogen zien arbeiden, en dus heeft kunnen oordeelen, in hoever 's lands belang vorderde, dat zij versterkt werd, om eindelijk eens regeringspartij te worden, dan wel, dat zij, als schadelijk voor het algemeen belang, voortaan van het gebied der Staatkunde werd geweerd.

Thans, evenwel, wil men den heer GROEN op nieuw in de Tweede Kamer brengen, en zulks door den kiezers het geringste greintje van gezond oordeel of eigen inzigt te ontzeggen: door aan de waarheid schromelijk te kort te doen.

In het no. van Zaturdag lezen wij de volgende regelen.

> In hoeverre wij de staatkundige meening van den heer Groen van Prinsterer, als de heerschende in de Tweede Kamer zouden willen zien, is eene vraag die nutteloos is, bij de verhouding welke de partijen thans nog innemen en welke door de keuze van één lid niet veranderen zal. Doch te midden van verscheidene stellingen, welke wij bezwaarlijk zouden kunnen beamen, is de geestige en ijverige redenaar gewoon over vele zaken een licht te verspreiden en opmerkingen mede te deelen, welke niet verloren zijn gegaan. Afgescheiden van de staatkundige beteekenis, welke zijn naam heeft, zoude niemand betwisten, dat de heer Groen van Prinsterer een merkwaardig lid der vertegenwoordiging is geweest. Mogen sommigen ook meenen, dat niet altijd het gesprokene tot practische resultaten heeft geleid, het zoude moeijelijk zijn de plaats in het bijblad met den vinger aan te wijzen, waar hij, in zijn stelsel, niet spreken moest en niet goed gesproken heeft. Schoon nu niet altijd bepaalde overeenstemming tusschen de verschillende nuances zal mogen bestaan, is een dergelijk bondgenoot, voor de behoudende partij in de meeste vraagstukken, van veel gewigt.

Hier wordt beweerd, dat de heer GROEN, als lid der Kamer, gewoon was, »over vele zaken een licht te verspreiden en opmerkingen mede te deelen, welke niet verloren zijn gegaan«.

Welk *licht*, heeft de heer GROEN *ooit* in de Tweede Kamer verspreid over aanhangige wetsontwerpen?

Was hij niet altijd *buiten* de orde?

Verklaarde hij niet altijd, dat hij nog *niet* was op de hoogte? Dat hij nog moest *overwegen*, nog moest *onderzoeken*, dat hem de zaak nog niet toescheen *rijp voor de beslissing te zijn?*

»Sommigen« — volgens *de Nieuwsbode* — meenen, dat het gesprokene door den heer GROEN: »*niet altijd* tot practische resultaten heeft geleid«. Aangenaam zou het ons zijn te vernemen, waar *ooit*, hetgeen de heer GROEN sprak, een »practisch resultaat« heeft opgeleverd?

In het No. van heden weidt *de Nieuwsbode* uit in bespiegelingen over hetgeen, naar *zijn* oordeel, afkeurenswaard is in de Volksvertegenwoordiging. En *waarop* komt dat afkeurend oordeel neder? Men leze:

> Bij de discussiën wordt gewoonlijk uit het oog verloren, tot welk einde dergelijke beraadslagingen moeten dienen. *Evenmin als zij strekken moeten tot wetenschappelijke beschouwingen en bespiegelingen, daar alleen de practische gevolgen van eene wet daar ter plaatse eenig belang voor de maatschappij hebben*, evenmin moeten de redevoeringen gehouden worden met het oog op de kiezers en terwijl zij geen nieuw licht aanbrengen, slechts als 't ware, eene verantwoording zijn van eene uit te brengen stem. De Grondwet wil, dat de vertegenwoordiger niet verantwoordelijk zij voor de meening door hem uitgebragt en het lid der Kamer moet toonen, dat hij de volle beteekenis van dat voorschrift begrijpt. *Maar hetgeen vooral moet worden afgekeurd*, is, dat voor belangrijke zaken somwijlen geen tijd gevonden kan worden, *omdat deze reeds is besteed aan bespiegelingen op het zoogenaamde veld der hoogere politiek, hetgeen veelal voortspruit uit de mindere belangstelling, welke verscheidene stoffelijke zaken ontmoeten bij vertegenwoordigers* van districten, welke door hunne zamensmelting bezwaarlijk een en hetzelfde belang kunnen hebben.
>
> . . . .
>
> . . . .
>
> Het bijblad is veroordeeld *om langgerekte redevoeringen op te nemen, die uitgesproken schenen niet om het onderwerp, maar om den spreker, of om hetgeen nog erger was, bij het volk eene opwekking te bewerken en aan hetzelve de rampen en kwalen te ontdekken, van welker bestaan, het zelf nog tot geen bewustzijn was gekomen.* Een gevolg van dergelijke handelwijze kan wederom niet anders zijn dan eene verflaauwde belangstelling en zoude eene geheel andere uitkomst kunnen hebben dan men zich had voorgesteld.

Afgekeurd, ten hoogste afgekeurd, wordt derhalve dat de Vertegenwoordiger zich verdiepe in wetenschappelijke beschouwingen en bespiegelingen;

dat in de Kamer iets anders worde gesproken, dan hetgeen als practisch gevolg eenig belang voor de maatschappij kan hebben;

dat voor belangrijke zaken geen tijd kan gevonden worden, omdat deze reeds besteed is aan bespiegelingen op het zoogenaamde veld der hoogere politiek;

dat daardoor mindere belangstelling getoond wordt voor de stoffelijke belangen des lands;

dat het Bijblad veroordeeld wordt om langgerekte redevoeringen op te nemen, die uitgesproken schenen *niet* om het onderwerp, maar om den spreker; of om, hetgeen nog erger was, bij het volk eene opwekking te bewerken, enz.

En vlak onder dat artikel wordt gezegd: »kiezers, kiest den heer GROEN; niemand is *beter* dan hij!!!«

Meent *de Nieuwsbode*, inderdaad, dat de kiezers van 's Gravenhage elk greintje van gezond verstand missen, of is het doel van het blad alléén, om de candidatuur van den heer GROEN te *persifleren?*

Immers, op wien is, in alle opzigten, *beter* en *juister* van toepassing, dan juist op den heer GROEN, al hetgeen *de Nieuwsbode* verklaart, *dat in een Volksvertegenwoordiger afkeurenswaard is?*

Heeft de heer GROEN ooit eene practische redevoering uitgesproken?

Ooit anders dan zich verdiept in wetenschappelijke beschouwingen en bespiegelingen?

Niet altijd gezorgd, dat, althans voor zooveel van *hem* afhing, het grootste deel van den tijd besteed werd aan bespiegelingen op het veld der hoogere politiek; aan de ontleding van alle mogelijke ministeriën; aan de peiling van *de gedachte* en *plannen* van partijen en 's Konings Ministers?

Van wien *meer* dan van den heer GROEN kan het *Bijblad* eindelooze redevoeringen aanwijzen, die *bijna nooit* een advies inhielden over de zaak, die aan de orde was; maar die meestal onderwerpen behandelden *buiten de orde*, zonder eenigerlei practisch nut, niet getuigende van hooge belangstelling in de stoffelijke belangen, kortom: het karakter dragende van al hetgeen *de Nieuwsbode* zoo afkeurenswaardig vindt?

Wij herhalen dus de vraag: is het doel van *de Nieuwsbode*, om de candidatuur van den heer GROEN te persifleren? Vooralsnog schijnt het ons toe, dat de aanbeveling van den heer GROEN, na eene zoo duidelijke en regtmatige afkeuring van 's mans parlementaire loopbaan, *niet ernstig* gemeend kan zijn.

Ofschoon ons dagblad niet regtstreeks aan de belangen der gemeenten is gewijd, zoo vordert evenwel onze belangstelling in het algemeen welzijn, dat wij van tijd tot tijd een oog slaan in den geldelijken toestand der aanzienlijkste gemeenten van ons vaderland, gelijk meer dan één onzar artikelen gewijd was aan de beschouwing van het plaatselijk belastingstelsel. De gemeente, waar wij gevestigd zijn, heeft meer dan eenig ander aanspraak, dat wij ons met hare belangen bezig houden. Van dààr dat wij ons gehaast hebben den inhoud der gemeente-begrooting voor 1856 mede te deelen, waaraan wij nu onze aandacht willen wijden.

Het schijnt oppervlakkig zeer bemoedigend, wanneer wij letten op het totaal der uitgaven, volgens de raming van 1855 en 1856; want dan bemerken wij eene vermindering van *f* 111,083.66. Maar wanneer wij meer van nabij en in bijzonderheden de begrooting beschouwen, dan blijkt ons, dat over 1855 was uitgetrokken *f* 112,000 voor aanbouw bij het badhuis, en *f* 8,980 meer voor onvoorziene uitgaven dan voor 1856 was beschikbaar gesteld; dan krijgen wij eene vermeerdering van uitgaaf van *f* 10,000, terwijl nog niets is geraamd voor renten der geldleening, welke voor den aanbouw te Scheveningen is gesloten.

Slaan wij nu het oog op de inkomsten, welke die uitgaven moeten bestrijden, dan is de ervaring evenmin verblijdend. Niettegenstaande het batig slot van de laatstafgeslotene dienst *f* 15,125 *meer* bedraagt, dan waarop bij de begrooting van 1855 was gerekend, zou er, behalve de opbrengst van het gemaal, die naar de rekening van 1854 op *f* 196,000 kan worden geraamd, nog *f* 21,000 ontbreken, waarvoor de bestaande belastingen moeten worden verhoogd of andere buitengewone middelen gevonden.

Die uitkomsten strekken ten bewijze, dat de toestand der geldmiddelen van de gemeente 's Gravenhage verre is van gunstig te kunnen worden genoemd. Er bestaat geen evenwigt tusschen de jaarlijksche inkomsten en uitgaven. Het batig slot van *f* 58,810, waarmede de dienst van 1854 begon, is versmolten tot *f* 36,230, waarmede zij is gesloten, en dat overschot zal in het loopende jaar versmelten, zoo men niet tot een overschot uit de bank van leening de toevlugt wil nemen, waarmede de begrooting van 1855, waarop *f* 30,000 te kort kwam, *pro forma* is gesloten. Op dien grond, kunnen wij beweren, dat voor 1856 op geene ondersteuning van 1855 mag worden gerekend. Zoo het al met de bestaande voorschriften kan worden overeengebragt onder het *eerste* hoofdstuk van de begrooting te ramen eene som van *f* 25.678.18½, te brengen als ontvangsten wegens vroegere diensten, wie, die het wezen der zaak beseft, zal ons durven tegenspreken, dat eigenlijk op *niets* mag worden gerekend?

Hoe men de zaak ook keere of wende, wat men ook zou willen bemantelen en bedekken: het blijft eene waarheid, dat het actief ver beneden het passief blijft en dat de geldelijke toestand der gemeente dringend voorziening eischt. Het is opmerkelijk, dat de gemeenten, waarvan de besturen de meest hardnekkige voorstanders zijn van het accijnsstelsel, in zulk een homogenen toestand van *achteruitgang* verkeeren, en dat, zoo de gemeentewet geen redding aanbood, het verderf onvermijdelijk werd.

Zal men het kwaad nog niet inzien? Wij hebben veel hoop er op. Burgemeester en Wethouders hebben de opbrengst van het gemaal voor *memorie* uitgetrokken en dat geeft eenigen grond om te verwachten, dat er eenige wijziging zal plaats hebben in de middelen om belastingen te heffen, hoe retrograad de Ge-

meenteraad zich ook betoond hebbe in de belasting op het gemaal als eigen middel te behouden. Want, en dat vergete men toch niet, die ongunstige toestand is geenzins het gevolg der invoering van *de Gemeentewet*, waaraan men zoo gaarne de oorzaak van iets kwaads of iets verkeerds toeschrijft. Men heeft reeds te lang gewacht met eene opzettelijke overweging, wat te doen stond om een evenwigt te verkrijgen tusschen de inkomsten en uitgaven der gemeente; en vele gemeentebesturen, die in een gelijken toestand verkeeren, hadden reeds lang moeten overgaan tot verhooging van bestaande en invoering van nieuwe en afschaffing van andere belastingen. De toestand wordt niet beter met gestadig de vervulling van de gewigtige taak uit te stellen, en uit dien hoofde heeft de Gemeentewet in art. 291 aan de gemeente eene gewigtige dienst bewezen.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Het is met een pijnlijk gevoel, dat de eerlijke lieden van alle partijen voorzeker deelen zullen, dat wij ons overzigt heden aanvangen moeten met de vermelding eener nieuwe poging tot moord tegen den Keizer der Franschen ondernomen. Eene telegraphische depêche meldt, dat eerg. avond op het oogenblik, dat Z. M. zich naar de Italiaansche opera begaf, een persoon een geweerschot heeft gelost op een der rijtuigen van het hof, waarin hij, in zijne voortvarendheid om zijne misdaad te plegen, den persoon zijns souvereins meende te zien. De moordenaar werd op de plaats zelve in hechtenis genomen en de Keizer werd bij zijne komst in de zaal Ventadour met levendige toejuichingen begroet. Het spreekt van zelf, dat wij ons van alle uitleggingen onthouden. Wij achten ons gelukkig hierbij te kunnen voegen, dat de misdadiger veeleer iemand schijnt te zijn, die in een staat van geestverbijstering verkeert dan wel een moordenaar. Ziethier den inhoud der depêche, waarin dit feit vermeld wordt:

Gister (Zaturdag) avond woonde de Keizer de voorstelling in den Italiaanschen schouwburg bij. Een persoon, die op het territoir tegenover den schouwburg stond, loste, zonder zelfs te mikken, twee kleine zakpistolen op het rijtuig der hofdames. Niemand is getroffen. De dader is dadelijk in hechtenis genomen en schijnt eer een krankzinnige dan een moordenaar te zijn. Bij zijne komst in de zaal werd de Keizer met luid gejuich begroet.

Afgescheiden van de berigten, eergister langs gewonen weg van de opperbevelhebbers Gortschakoff en Pelissier ontvangen, is de *Sinai* denzelfden dag in de haven van Marseille aangekomen. Riza-Pacha was tot gezant te Athene benoemd.

De Sultan had aan zijne zuster een collier, ter waarde van een millioen piasters, geschonken. Omar-Pacha was, ten gevolge van gebrek aan transportschepen, nog niet vertrokken. Blijkens berigten uit de Krim van 28 Aug. waren de werken tegen den Malakoff-toren tot op 10 meters genaderd. De batterijen der belegerden konden zelfs de werklieden niet meer bereiken; zij rigtten nog alleen een gevoelig vuur van de zij-baai-batterijen der artillerie-laan.

In eene telegraphische depêche uit Marseille dd. 9 Sept. wordt gemeld:

Berigten uit Konstantinopel melden, dat Achmet-Pacha, bevelhebber van het leger in Rumelie, is vertrokken, om Omar-Pacha bij het leger in de Krim te vervangen.

Het Britsch-Turksch contingent zal hem weldra volgen.

Het *Journal de Constantinople* meldt, dat eerlang een Fransch legerkorps naar de oevers van den Donau zal trekken.

Een brief uit Teheran van 17 Julij meldt, dat de invloed der geallieerden thans geheel den Russischen invloed beheerscht.

De *Moniteur* bevatte eene depêche van den generaal Pelissier van den 6en ten 7 ure, des avonds, meldende, dat het vuur onder gunstige omstandigheden werd voortgezet; overigens was er geen belangrijk nieuws.

Eene depêche van generaal Simpson van Donderdag 6 Sept. des avonds, meldt, dat daags te voren, het vuur was heropend en onder gunstige omstandigheden geregeld werd voortgezet, op eene voor de geallieerden gunstige wijze.

Een Russisch fregat is in de haven verbrand.

Men vermoedt dat het vuur der batterijen van de geallieerden dit in brand gestoken hebben.

In eene telegrafische depêche uit Londen dd. 9 Sept. wordt gemeld:

Lord Panmure heeft aan de dagbladen eene depêche van generaal Simpson van den 8en September medegedeeld. Zij meldt dat den vorigen dag een tweede Russisch fregat in de groote haven van Sebastopol door het vuur der geallieerden is vernield. Een hevige brand is in het centrum der stad uitgebarsten. Den 8 ten 1 ure, des morgens, had er eene hevige uitbarsting plaats; men vermoedt dat het een der magazijnen van den vijand aan het noordelijk gedeelte gelegen is, dat sprong.

In eene telegraphische depêche uit Berlijn, dd. 9 Sept., wordt gemeld: Prins Gortschakoff berigt uit Sebastopol onder dagteekening van den 7 Sept., des avonds:

«Het bombardement, voornamelijk tegen den regter flank gerigt, duurt bij dag en bij nacht voort en wordt van oogenblik tot oogenblik heviger.

«Wij herstellen onze werken met zeer goeden uitslag. Heden is door den vijand eene hevige kanonnade bij het krieken van den dag geopend; maar tegen 11 ure des morgens was het vuur verzwakt.»

De *Daily News* zegt, dat de brand te Moskou 24 uren heeft geduurd.

In eene telegraphische depêche uit Southampton, dd. 9 September, wordt gemeld:

Alhier is het berigt ontvangen, dat een eskader der geallieerden, sterk acht zeil- en stoomschepen, den 15 Mei voor Petropawloski (in Kamschatka) was aangekomen, met het doel om de stad aan te tasten. Het geheele garnizoen was ontsnapt aan boord der Russische fregatten Diana en Amora en, door een zware mist begunstigd, hadden zij de Britsche fregatten Encourter en Baracuta, welke de haven blokkeerden, ontweken. De stad is geheel vernietigd, en 50 stukken geschut zijn in handen der geallieerden gevallen. Daarna was het vereenigd eskader naar den rivier Armora gezeild, waar de bezetting van Petropawloski de wijk had genomen.

De *Univers* behelsde dezer dagen een uitvoerig artikel omtrent de laatste gebeurtenissen in Napels, zoo als wij ze onze lezers hebben medegedeeld, en welke betrekking hebben, sommigen op de geschillen van den heer Fagan, secretaris der Engelsche legatie, met de politie, de anderen op de beleediging der Fransche vlag aangedaan.

Het blijkt uit de verklaringen, welke dat blad te dezen aanzien geeft, dat de heer Fagan in geen groot aanzien staat bij de Napolitaansche autoriteiten, omdat hij, de zoon van een Engelschman en Siciliaan, in 1848 gediend heeft tot onderhandelaar bij al de betrekkingen tusschen de opstandelingen van Palermo en Messina met de Engelsche ambassade. Toen hij zich in het Théâtre del Fondo, in de loge van den intendant, bevond, eene plaats waarvan de toegang aan het publiek ontzegd is, zou hij blootelijk zijn uitgenoodigd geworden, om zich aan de van kracht zijnde reglementen te onderwerpen door de loge te verlaten.

Zoodanig is ongetwijfeld de regtvaardiging der regering van de beide Siciliën; maar te oordeelen naar eenige regels van de Parijsche *Presse*, zou zij door de vertegenwoordigers van Engeland niet aangenomen zijn.

Wat het tweede feit betreft, de beleediging der Fransche vlag voor Messina aangedaan, de *Univers* beweert, dat alle misverstand te dien aanzien heeft opgehouden.

Het blad meldt, dat er te Messina geen Napolitaansch oorlogsschip was dat de saluutschoten van het Fransch fregat kon beantwoorden, en dat de citadel, onafhankelijk van de autoriteiten der haven, volgens gebruik, de vlag niet geheeschen heeft of kanonschoten deed hooren. Wij bekennen, het tweede gedeelte der verklaring niet te begrijpen.

Uit Turin wordt het gerucht bevestigd der terugroeping van de Sardinische legatie bij de regering van Toskane. Een feit, dat steeds vermeld werd en omtrent welks belangrijkheid wel niet zal behoeven uitgewijd te worden.

In zijn nommer van den 7 September deelt de *Gazette de Madrid* eene verklaring mede, dat alle achterstallige betalingen der schatkist in den loop der maand September zullen worden voldaan. Zal men die belofte nakomen? Het zou, welligt, vermetel zijn zulks te bevestigen.

De eerste kamer van Beijeren heeft zijn bureau, onder voorzitterschap van baron Staffursberg, volledig gemaakt, door te benoemen graaf Seinsheim tot vice-president en de heeren Riethammer en graaf Mongelas tot secretaris. Alle hebben sedert 1848 dezelfde betrekkingen bekleed.

De tweede kamer heeft tot haren president herkozen de graaf Hegnenberg, die dezelfde betrekking bij de ontbondene kamer bekleedde, en wel met 132 tegen 133 stemmen.

ENGELSCHE POST.

Wij vernemen, dat de majoor Claremont, attaché bij het état-major van het Fransche leger in de Krim, is benoemd tot militairen commissaris te Parijs, ter vervanging van den generaal-majoor Arthur Wellesley Torrens, overleden. (*Times*)

— Het dagblad van Plymouth meldt, dat de hertog van Somesset, die, ten gevolge van het overlijden zijns vaders, eenige dagen geleden de titel en de goederen dezer aanzienlijke familie verkreeg, binnen kort zal worden benoemd tot directeur der orde van den Kousenband en in het kabinet zal treden in hoedanigheid van directeur der posterijen.

— Men organiseert thans eene transportdienst voor het vasteland van Turkije. Een groot aantal soldaten op wachtgeld gesteld, zijn bij die dienst ingelijfd. (*Morn. Chronicle.*)

FRANSCHE POST.

Prins Murat is den 6den dezer te Havre aangekomen, van Trouville terugkeerende, aan boord van de steamer *le Français*.

Men schrijft uit Calais, dat Dingsdag jl. in de mairie dier stad de huwelijks-voltrekking plaats had van den heer Charles Gabriel Oudinot de Reggio, een der zonen van den maarschalk, met Mlle Maressal de Marsilly van Calais.

— Onder al de uitnoodigingen aan de academie van wetenschappen gerigt, en in de zitting van den 29 Aug. jl. gelezen, is er eene zeer belangwekkende der maatschappij van natuurkundigen te Moscou. Ziet hier wat wij te dezer zake in de *Sentinelle Toulonnaise* lezen.

«In weerwil van den oorlog, in weerwil der aanwezigheid onzer vloten voor Kroonstadt, onze overwinningen aan de Tulinnaire en het bombardement van Sweaborg, hebben de geleerden der oude hoofdstad van Rusland aan hunne confrères te Parijs geschreven, om hen te verwittigen, dat zij den 2 December eene plegtige zitting zullen houden, om hun vijftigsten verjaardag te vieren. Indien zij die plegtigheid met hunne tegenwoordigheid niet kunnen vereeren, worden zij verzocht zich ten minste door de zending eeniger werken of memorien te doen vertegenwoordigen.»

Er is iets treffends in die uitnoodiging. De mannen van studie en der wetenschap vergeten niet dat zij broeders zijn, en weten zich van krijgsrumoer af te zonderen.

Bij die gelegenheid maakt de heer Elie de Beaumont eene zeer merkwaardige opmerking. Dezelfde societeit van natuurkundigen te Moscou hield hare eerste zitting, aan hare inwijding gewijd, terwijl de Franschen de belangrijke overwinning bij Austerlitz behaalden.

Binnenland.

's Gravenhage, 10 September.

Z. M. heeft tot majoor-kommandant der dienstdoende schutterij te Utrecht benoemd G. G. J. baron Taets van Amerongen.

Z. M. heeft den eersten klerk bij het Departement van Binnenlandsche Zaken I. H. C. Vermeer bevorderd tot adjunct-commies bij genoemd departement; benoemd tot plaatsvervangend kantonregter te Goor, mr. G. J. C. Schimmelpenninck, advocaat en burgemeester van Diepenheim, en den heer J. Barends, betaalmeester te Heerenveen, als zoodanig benoemd te 's Hertogenbosch, in stede van wijlen den heer A. Suijs, en den heer J. B. Suijs tot betaalmeester te Heerenveen, beide met ingang van primo October 1855.

Z. M. heeft, op het daartoe door hem gedaan verzoek, aan den thans met verlof hier te lande aanwezigen kapitein der infanterie bij het leger in Oost-Indie W. A. J. J. Walder, een eervol ontslag verleend uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen.

* In de zitting van den gemeenteraad alhier van heden is, na eenige beraadslaging, met 20 tegen 8 stemmen, besloten, de heffing van de belasting op het gemaal, voor 1856 *op den tegenwoordigen voet* te laten.

Tegen het behoud van het gemaal op den tegenwoordigen voet (*f* 3,35 de 100 pond tarwe en 73½ cent de 100 pond rogge, en dus voor de vermindering tot een bedrag van *f* 2 de tarwe en 60 cents de rogge) waren de heeren: Buyskes, Clant, Steengracht van Oosterland, Landry, Jordens, Soury, Hattinga Raven en de voorzitter (de heer Hooft.)

* Den 29 Aug. jl. heeft er weder eene vergadering plaats gehad van de afdeeling 's Gravenhage en omstreken der Hollandsche Maatschappij van Landbouw. In die vergadering zijn, o. a., op voorstel van het Bestuur, verkozen tot afgevaardigden voor de Algemeene vergadering, in den loop dezer maand te Hoorn te houden, de heeren Baron R. F. van Raders, en tot plaatsvervanger Jhr. Mr. W. T. Gevers Deijnoot, waarbij het Bestuur gemagtigd wordt, bij aldien laatstgenoemde verhinderd mogt zijn, een ander lid in zijne plaats te benoemen. De baron Raders, ter vergadering aanwezig, heeft verklaard de op hem uitgebragte keuze zich te laten welgevallen. Wijders is overgegaan, naar aanleiding van art. 17 van het huishoudelijk reglement, tot de benoeming van een Voorzitter in de plaats van het aftredend lid des Bestuurs. Met acclamatie is de heer W. K. van Gennep herkozen, en heeft deze daarvoor evenzeer zijne erkentenis betuigd als zijne bereidwilligheid om op nieuw deze betrekking te aanvaarden. De Commissie, in de voorgaande vergadering benoemd om een voorstel te doen, ten einde den tuinbouw, door het laten verkoopen van bouquetten, meer dienstbaar te maken aan de belangen van den minderen stand, heeft, bij monde van de heeren van Gennep en de Groot, haar verslag uitgebragt, en gezegd, dat de genomen proeven, om door kinderen bloemruikers te doen verkoopen, reeds aanvankelijk goede uitkomsten opleveren. Intusschen vermeent zij de afdeeling te moeten uitnoodigen over het saisoen van 1855 ter harer beschikking te stellen eene som van *f* 50, ten einde twee of drie tentoonstellingen van bloemruikers te houden op de bloemenmarkt, of daar, waar zulks het geschiktst zal toeschijnen, om alzoo deze in lustre, even als in naburige landen plaats heeft, aan te moedigen, uit te breiden en te verbeteren. Dienovereenkomstig is door de afdeeling besloten.

* Naar men verzekert, zullen de manoeuvres der verschillende korpsen, zoo in de residentie als te Leijden en te Delft in garnizoen, eerst den 16 dezer in de vlakte van Waalsdorp aanvangen en vermoedelijk slechts 6 à 8 malen plaats hebben.

* De *Nederlandsche Stoompost* meldt, dat Z. M. den heer van Hoegaerden, hoofd-ingenieur, directeur van den Antwerpen-Rotterdamschen spoorweg, benoemd heeft tot ridder der orde van den Nederl. Leeuw.

Le «*Guide des Voyageurs pendant la Saison des Bains*» uitgegeven door den heer J. W. Ten Hagen alhier, mag zich in eene regtmatige ondersteuning verheugen. De uitgever tracht dan ook alles aan te wenden wat mogelijk zij om dat blad, hetwelk drie malen 's weeks verschijnt, tegen den billijken prijs van *f* 2, interessant te doen zijn. De temperatuur der zee, de getijden, de lijst der alhier en te Scheveningen aangekomen vreemdelingen; de beschrijving van paleizen, instellingen, gedenkteekenen enz.; opgave van het huis des Konings, van de Ministerien, van het corps diplomatiek; van de voornaamste societeiten, van de hotels, koffijhuizen enz.; mededeelingen betrekkelijk handel, nijverheid, kerkdiensten, middelen van vervoer, publieke vermakelijkheden, en eindelijk zeer interessante mengelingen en een keur van anecdotes; ziedaar de rijke en veelzijdige inhoud van het blad, dat wij nogmaals in de gunst van het beschaafde publiek aanbevelen.

* In deze residentie zijn aangekomen en aan het hôtel de Bellevue afgestapt de markies J. B. Albert, komende van Parijs, en sir James Bourne, majoor in dienst van H. M. de Koningin van Engeland, komende van Londen.

* Gisteren avond zijn in de residentie teruggekeerd de kolonel-kommandant Scheltus, van het regement grenadiers en jagers en de luit.-kol. Wilbering, kommandant van het 4de regement dragonders, komende uit het kamp, dat te Pruissen is gehouden.

* In de residentie zijn aangekomen en aan het hôtel Bellevue afgestapt de baron van Nagell van Nederhorst en familie, komende van 's Hertogenbosch.

• Aan de ambtenaren van politie is door middel van het *Politieblad* bekend gemaakt, dat genoegzame inlichtingen zijn bekomen aangaande het verblijf van den paardrijder Lignat, zoodat het verzoek, onlangs aan hen gerigt, tot opsporing van Mlle Louise, kan worden beschouwd als vervallen.

Bij het Departement van Binnenlandsche Zaken is, ten behoeve der noodlijdenden door den jongsten watersnood, ontvangen: 1o. van den Staatsraad Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, eene quitantie van overstorting in 's Rijks schatkist, ten bedrage van *honderd gulden*, welke gelden bij den burgemeester der gemeente Goedereede zijn ontvangen van een Nederlander, die thans in Noord-Amerika is; en 2o. van de directie der militaire societeit *Concordia*, te Batavia, een wissel, groot *vijf honderd gulden*, op de firma Boissevain en Kooy, te Amsterdam.

Bij den Minister van Finantien is ontvangen eene som van *f* 100, door een onbekende, onder het postmerk 's Hertogenbosch, van den 5den dezer, in bankpapier, ten behoeve van 's Rijks schatkist ingezonden.

Van regeringswege is ten behoeve van sommige kamers van koophandel en fabrieken, verzonden een exemplaar: 1o. van het Koninklijk besluit van 12 Julij 1855, no. 86, betreffende de vice-consulaten; 2o. van het daarin aangehaalde reglement van 21 December 1846, no. 69, voor de Nederlandsche consuls in de zeehavens.

Voorts opgaven wegens den handel en de scheepvaart van Groot-Brittannie en Ierland over de maand en de zeven maanden, geëindigd den 31 Julij 1855, als omtrent de invoeren voor inlandsch verbruik, de uitvoeren van vreemde en koloniale koopwaren, de uitvoeren van Britsche en Iersche producten, de in de vreemde en kustvaart gebezigde schepen, de gedurende 1854 aangegeven waarde van Britsche en Iersche producten en manufacturen, welke uit het Vereenigde Koningrijk naar verschillende vreemde landen en Britsche bezittingen zijn uitgevoerd; alsmede eene vergelijkende opgaaf van eenige met accijnsen belaste artikelen, ten uitvoer bestemd of voor eigen verbruik gehouden over gedeelten van 1853, 1854 en 1855.

Volgens een met de jongste mail bij het Departement van Kolonien uit Suriname ontvangen berigt, gedagteekend 5 Augustus jl., heerschte de gele koorts aldaar nog altijd onder de bemanningen der koopvaardijschepen, en waren er, sedert het vorige mailberigt, weder verscheiden schepelingen aan de ziekte overleden.

Uit hetzelfde berigt blijkt weder, dat het getal lijders aan de pokziekte te Paramaribo steeds afnam, doch dat die ziekte op de plantages nog bijna algemeen heerschte.

(*Staats-Ct.*)

• Naar men verneemt heeft de Gemeenteraad van Vlaardingen in eene zitting, op het laatst der vorige maand gehouden, bijna zonder discussie besloten tot het behoud van den accijns op het gemaal, als plaatselijk middel.

• Door den gemeenteraad van Oud- en Nieuw-Mathenisse is besloten, dat binnen die gemeente, in de nabijheid van de Rotterdamsche poort der stad Schiedam, zal worden gesticht eene school met onderwijzers-woning. (*S. C.*)

• De officier van justitie te Zwolle berigt, dat bij hem op 31 Aug. jl. is ingekomen een brief van den commissaris van politie aldaar, houdende toezending van een metalen stukje, vervaardigd tot nabootsing van een 25centsstuk van het jaar 1849, doch vermoedelijk niet, althans niet genoegzaam, uit zilver bestaande, maar uit andere metaalsoorten; waaromtrent het vereischte onderzoek zal worden geprovoceerd, na den afloop daarvan nader te berigten. Het is gevonden onder de specien van een winkelier, die vermoedt, het op den 17 Aug. jl. te hebben ontvangen; geene andere aanwijzingen zijn bekend. Mogt de vervaardiger of uitgever aanwijsbaar zijn, dan wordt berigt verzocht. (*Politieblad.*)

• De Gemeenteraad van Maarssen heeft bepaald, dat de gewone kermis of jaarmarkt, in dit jaar *geen* plaats zal hebben.

De gemeenteraad te Kralingen heeft met algemeene stemmen besloten, om de plaatselijke belasting op het gemaal en geslagt met 1856 af te schaffen.

Den 7den dezer is in de zitting van den gemeenteraad te Gouda besloten de belasting op het gemaal in het volgend jaar te blijven heffen. Dit besluit is met 7 tegen 4 stemmen genomen. Het bezwaar om door een equivalent in de behoeften der gemeentekas te voorzien, schijnt tot dit besluit te hebben genoopt.

Bij den boekhandelaar L. F. J. Hassels te Amsterdam, is verschenen een bundel van drie gedichten, gewijd aan de nagedachtenis van den heer Abraham des Amorie van der Hoeven, door A. van der Hoop, Jrs.zn., Verax en Cornelia D.

Deze dichtstukken getuigen van warmen eerbied en van innig gevoelde liefde voor den afgestorvene; zijn van poëtische waarde niet ontbloot, en zullen welkom zijn aan de vele vereerders van den man, die een onzer grootste kanselredenaars geweest is.

Te Amsterdam is bij de plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt als door de cholera aangetast van 1 tot en met 8 Sept. aangegeven, 140 mannen en 155 vrouwen, te zamen 295 personen; daarvan zijn in het hospitaal opgenomen 33 mannen en 28 vrouwen. Overleden 85 mannen en 105 vrouwen, te zamen 190 personen; daarvan in het hospitaal 9 mannen en 16 vrouwen; van daar uitgegaan 24 mannen en 26 vrouwen, blijvende alzoo daar in behandeling 47 personen.

Te Amsterdam is eergisteren van de fabriekswerf van de heeren Paul van Vlissingen en Dudok van Heel, te water gelaten het aldaar gebouwde ijzeren stoom-schroefschip *Burgemeester Zeijlstra*, bestemd voor de groote vaart van Harlingen op Zwolle.

Gedurende de maand Augustus jl. zijn langs de Hollandsche IJzeren spoorweg vervoerd 121,725 reizigers, waarvan de opbrengsten was *f* 110.470.15; dat van goederen enz. *f* 16,502.98½. Totaal *f* 126,973.13½.

Wij vernemen, dat een groot aantal der Utrechtsche bakkers zich bij request tot den Raad hebben gewend, om van denzelven te verkrijgen, dat de stedelijke belasting op het gemaal, welke nu op de koncept-begrooting voor het volgende jaar is uitgetrokken, niet mogt worden geheven. Zij wijzen in dat request op het ongeriefelijke, op het drukkende en zelfs op het onzedelijke dier belasting, en geven den wensch te kennen, dat de Raad een voldoend equivalent moge vinden, en alzoo geene stedelijke belasting op het gemaal invoere.

Wij hebben ons niet onder de voorstanders der opheffing van den accijns op het gemaal kunnen scharen en meenen daarom omtrent dit request te moeten opmerken, dat de verklaring van de bakkers een zeer weinig afdoend bewijs is, dat die belasting waarlijk algemeen zoo drukkend is, en vooral niet dat eene directe belasting minder bezwarend zoude zijn. Daar de wet ter afschaffing van de belasting op het gemaal echter is aangenomen, moeten wij erkennen, dat een ieder zooveel mogelijk moet medewerken tot een handelen in den geest dier wet, en dat het daarom ten hoogste wenschelijk schijnt, dat geene enkele plaats de belasting op het gemaal als bijzondere stadsbelasting trachtte te handhaven. Juist omdat wij de afschaffing van den Rijks-accijns, om der omstandigheden wille, hebben afgekeurd, meenen wij, dat onze stem te meer onbevooroordeeld zal blijken, als wij die thans, in veranderde omstandigheden, verheffen tegen het behouden eener plaatselijke belasting, die in vele opzigten ondoelmatig en met den geest van 's Rijks wetgeving strijdig zoude zijn.

(*Utrechtsche Ct.*)

De afdeeling der Geldersche maatschappij van landbouw, Overveluwe, heeft zich per adres tot Z. M. den Koning gewend, waarin zij, wijzende op het jaarlijksch verlies van bodem aan de Geldersche kust, door het geweld der wateren in de Zuiderzee, en tevens op de voordeelen die door het aanwinnen van land aan deze kusten op grootere schaal den landbouw en der ontginningen kan worden aangebragt, den wensch uiten, dat de eigenaren van de aan de Zuiderzee gelegen landen verpligt konden worden tot het aanleggen van kribwerken, dat er over dat kribwerk toevoorzigt bestond, en dat er in de wet, regelende het algemeene en het bijzonder bestuur van den waterstaat, krachtens art. 191 der grondwet daar te stellen, bepalingen worden opgenomen, opdat er zoo noodig, hetzij een algemeen, hetzij afzonderlijk, langs de kust aaneensluitende waterschappen tot dat doel werden of moesten worden daargesteld.

De *Indépendance Belge* meldt, dat de heer Dubois, voormalig secretaris van legatie te Brussel, thans te Petersburg, benoemd is tot Nederlandsch Minister Resident te Washington.

Een brief uit Rome meldt, dat de internuntius te 's Gravenhage, Conte Carlo Belgrado, den 24 Augustus tot opvolger verkregen heeft Mgr. Massoni, zaakgelastigde te Florence, daar hij tot bisschop van Ascoli benoemd is.

Men schrijft ons uit Suriname van den 5 Aug.:

Den 23 Julij arriveerde voor deze stad de Generaal-Majoor Schimpf, nieuw benoemd Gouverneur der kolonie Suriname. Het schip *Willem Daniel*, aan welks boord hij zich bevond, werd door Z. M. stoomschip *de Curaçao* (dat voor eenige dagen reeds op de kust ten anker lag) opgesleept. Door de seinschoten van dien bodem en vervolgens door het lossen van het geschut van het fort Amsterdam, werd de komst van den Gouverneur op de rivier Suriname reeds van verre aangekondigd, en zoodra de *Willem Daniel* in het gezigt der stad gekomen was, werd de aankomst van den Gouverneur door het lossen van kanonschoten van het fort Zeelandia, aan de inwoners kenbaar gemaakt. Bij het ten anker komen voor de stad werd de Gouverneur door laatstgenoemd fort en door Z. M. brik de *Lynx* met de aan zijn rang verbonden saluut begroet, welke eerbewijzen door de *Willem Daniel* terstond beantwoord werden. Den 24 Julij, des morgens ten 9 ure, nadat een half uur te voren 5 kanonschoten van het fort Zeelandia gelost waren, stapte de Gouverneur onder een salvo van 13 schoten van laatstgenoemd fort en van Z. M. brik de *Lynx*, aan wal. De schutterij en het garnizoen stonden in rijen van den waterkant tot aan het gouvernementsgebouw, de muzijk der verschillende corpsen deed zich hooren, de verschillende autoriteiten en officieren der schutterij, marine en landmagt stonden aan den waterkant en begeleidden den Gouverneur naar het gouvernementsgebouw. Bij het binnentreden van hetzelve werd hij door den Oud-Gouverneur en leden van den kolonialen raad ontvangen, waarop terstond alle verschillende autoriteiten aan den Gouverneur werden voorgesteld. De heer Schimpf groette een ieder zeer minzaam, en sprak zeer kort en krachtig de verschillende autoriteiten aan. Zeer schoon weder begunstigde deze festiviteit, waartoe duizende toeschouwers waren uitgelokt. Op den avond van den 2 Aug. werd er een talrijke menigte van dames en heeren uit verschillende standen aan den nieuw benoemden Gouverneur voorgesteld en werden allen op de minzaamste wijze ontvangen.

Z. M. schooner de *Schorpioen* is den 2. Aug. alhier gearriveerd. (*Utr. Ct.*

Wij lezen het volgende in *de Indier*:

Eenige maanden geleden deelden wij mede, dat de heer P. van Rees, O. I. ambtenaar met verlof hier te lande, eene klagte wegens laster had ingediend tegen den uitgever van de Indier over een artikel te vinden in dat blad no. 35 dd 2 Mei jl.

Later hebben wij de onnaauwkeurige opgave van den Tielschen correspondent van de *A. C.* omtrent die zaak gerectifieerd.

Thans deelt die Tielsche correspondent weder een door de dagbladen overgenomen berigt mede over die zaak, even onnaauwkeurig als het vroegere, zoowel wat de verklaring van den uitgever, als wat de personen betreft, die over deze zaak teregt zullen staan.

Indien, die Tielsche correspondent er naar haakt, van eene zoo eenvoudige en nietsbeduidende zaak eene cause célèbre te maken, wij gelooven, dat het publiek zeer onverschillig is omtrent den loop daarvan, en alleen belang heeft er den uitslag van te weten.

Dien uitslag zullen wij op zijn tijd mededeelen.

Onder het opschrift: « Berigten van Java, » lezen wij het volgende in *de Indiër*, dat de bijzondere aandacht verdient:

I.

Het schijnt dat op Java iets voorbereid wordt, wat naar eene conscriptie (1) zweemt. Te Samarang heeft eene conferentie plaats gehad van vijf residenten; zij duurde veertien dagen, en het doel daarvan was het beramen van middelen, om voor het leger zes duizend inlandsche soldaten te verkrijgen.

Naar men zegt, zoude voorgesteld zijn de bestaande « Pradjoerits » (inlandsche troepen in de regentschappen), zoo ver zij geschikt zijn, bij het leger over te plaatsen, en daarvoor rekruten bij die troepen in te lijven.

Ook de inlandsche kinderen van Europesche afstamming, die zoo wat in de jaren vallen, om in Nederland voor de nationale militie in aanmerking te komen, hebben bij de politie hunnen ouderdom moeten opgeven.

(Over het laatste berigt zijn wij eenigzins verwonderd. Bij het bestaan van een burgerlijken stand voor Europeanen en hunne afstammelingen, en de inrigting der schutterijen, moet de ouderdom der inlandsche kinderen bij de politie naauwkeurig bekend zijn. De Red.)

II.

Onder de militaire promotiën vinden wij de benoeming tot luitenant-kolonel der infanterie van den heer F. Bauduin, een zoogenaamd inlandsch kind, geboren te Sourabaija; hij is nimmer in Europa geweest.

Toen de luitenant-kolonel Penning Nieuwland in 1834 van verlof uit Nederland terugkeerde, en tot waarn. chef van den alg. staf van het Indisch leger benoemd werd, bewerkte hij, dat geschikte onder-officieren der infanterie bij de artillerie-school gedetacheerd werden, om daar tot het officiers-examen voorbereid te worden. Onder degenen, die ten gevolge van een voldoend examen den 2den April 1835 tot 2e luitenant bevorderd werden, ten getale van tien, bevonden zich o. a. drie inlandsche kinderen, F. van Blommestein, C. Koster en F. Bauduin, die allen sedert tot den rang van hoofd-officieren zijn opgeklommen.

Aan deze school zijn ook bekwame artillerie-officieren (o. a. Seelig) gevormd, die nimmer Europa gezien hebben.

III.

De gouv.-generaal zal op zijne reis naar de Molukko's in September, de stoomboot Amboina van den heer Cores de Vries gebruiken, en Celebes en onderhoorigheden niet bezoeken, gelijk aanvankelijk besloten was. Het gevolg zal nu bestaan uit den algemeenen secretaris (de heer E. de Waal is ziek, en heeft eenige maanden verlof aangevraagd) den chef der geneeskundige dienst, Dr. Wassink, de adjudanten Bering, Diesberg, oud-intendant bij de mil. administratie, en Quarles van Ufford, luitenant ter zee tweede klasse, en nader aan te wijzen ordonnans-officieren.

IV.

De inschrijving voor de noodlijdenden, ten gevolge van den watersnood in Holland, heeft veel geld opgebragt. Onder de ambtenaren van het departement van financiën echter is de uitkomst zoo gunstig niet geweest. Op eene der inteekenings-lijsten, die op het paleis te Weltevreden circuleerden, heeft men, in plaats van inschrijvingen voor geld, niets gevonden, dan de woorden: Demak, Grobogan.

V.

De gouv.-generaal moet aan den Minister van Kolonien hebben medegedeeld, dat hij zijne betrekking onder het nieuwe reglement op het beleid der Regering van N. I. weder aanvaard heeft, maar dat hij dringend verzoekt te willen zorgen, dat hij op den 12 Mei 1856 zijne betrekking kan nederleggen.

Delft, 8 Sept. Indien wij wel onderrigt zijn, is bij het stedelijk bestuur in bewerking een ontwerp plan van plaatselijke belasting op het gemaal, te heffen als eigen middel, en zou zulks zijn toebetrouwd aan dezelfde handen, van welke de verordening tot heffing der plaatselijke belasting op het gedisteleerd, enz. afkomstig is. Het is daarom te wenschen, dat dit nieuwe plan niet zulke belemmerende bepalingen voor den handel en de industrie zal bevatten als gezegde verordening. Intusschen hopen wij, dat het niet tot verwezenlijking zal komen, en de gemeenteraad zal besluiten tot afschaffing van den accijns op het gemaal, waartoe de hooge regering de eerste stap heeft gedaan en waarvan noodwendig het gevolg moet zijn: eene betere meelfabricage en beter brood, meerder aanvoer van granen uit het buitenland en goedkooper prijzen.

---

(1) Echter niet *patres conscripti*, wat zouden die daar uitvoeren?

terwijl bij de bestendiging van de plaatselijke accijns niet alleen de formaliteiten dier belasting nadeelig zullen werken, maar eene sluikerij zal geboren worden, welke een heirleger van ambtenaren in niet zal kunnen keeren en welke onzes inziens meer te vreezen is, dan de valsche ee/den waarvan men droomt bij eene billijke inkomsten-belasting. Mogt het blazoen der middeleeuwen « kantoor van aangifte der stedelijke accijnsen » ook weldra van onze stads poorten worden weggenomen, en handel en nijverheid zich weldra onbelemmerd bewegen, door een wijs besluit van onzen verlichten gemeenteraad.

Het is genoeg, indien hij de afschaffing *wil*, om daartoe te *besluiten*, zonder te vragen: « wat zal er voor in de plaats komen? » Daartoe zal het dagelijksch bestuur de noodige voorstellen moeten doen en dan eerst kan dit een punt van deliberatie uitmaken. Aldus beschouwen wij het standpunt, waarvan de raad moet uitgaan, bij de beoordeeling dezer zoo gewigtige questie.

— Sedert eenige dagen is eerst algemeen bekend geworden de openbare aanbesteding van het leggen van twee kribben of dammen, in de rivier de Maas, nabij de stad Vlaardingen en aan den oostelijken uithoek van het Eiland Rozenburg, ten doel hebbende de beteugeling van den Rivierarm, het Scheur, en strekkende om, door het beletten van de vrije afstrooming langs dien Riviertak, den Maasstroom in het belang der scheepvaart te dwingen, de Rivierarm de Botlek te volgen en de uitstrooming naar zee langs den Briel te verdiepen. Hoezeer hoogst ingenomen met alles wat strekken kan tot bevordering van de koopvaardijvaart, is het toch wel eenigzins ver gedreven te noemen, om bij de bestaande gunstige gelegenheden, om van Rotterdam met geladen schepen naar zee te komen, zoowel langs Brouwershaven als Hellevoetsluis, nu nog het reeds in verval zijnde Maassluis, door het opwerpen van beletselen in het Scheur of het zoogenaamd Maassluissche Diep, geheel op te offeren en af te sluiten, en de vaart van het tegenwoordig niet onaanzienlijk getal schepen langs den Rivierarm naar zee te verleggen, om daarmede het Oostvoornsche kanaal en den Briel te begunstigen.

Het is toch buiten allen twijfel en de ondervinding langs onze Rivieren toont het dagelijks aan, dat daar waar gekribd wordt, de stroom eene veranderde rigting verkrijgt; en wat zal het dan hier, waaromtrent vier vijfde gedeelte van den Rivierarm wordt toegedamd, en tusschen de beide kribben, door een plasherm, de door hevige doorstrooming anders te veroorzaken meerdere diepte wordt verhinderd? De beteugeling van de afzuiging door het Scheur zal een totale verlamming van dien riviertak ten gevolge hebben en na verloop van een tiental jaren, nadert het eiland Rozenburg den vasten wal; de scheepvaart is geheel opgehouden en Maassluis is eene binnenstad, waar men ter naauwernood meer zal weten hoe een Rivier er uitziet.

Maar die opoffering van Maassluis mag hard en onregtvaardig schijnen, noch veel meer kwaad van veel uitgebreider aard moet er uit de kunstmatige verlamming van het Scheur voortvloeijen; door dien maatregel wordt er een gewigtig bezwaar, zoo niet geheel beletsel opgeworpen tegen de uitwatering van het Hoogheemraadschap van Delfland, welke het Scheur, dan zullen de Delflandsche sluizen beneden de geprojecteerde kribben gelegen, alle effect verliezen; volgt, hetgeen gevreesd wordt, dat Rozenburg zich met den vasten wal zal vereenigen, dan zijn die sluizen werkeloos, en de wateruitlozing langs dien, kant is geëindigd; en wat zal het lot zijn der sluizen boven de kribdammen gelegen? De vrije afstrooming belet zijnde, zal een verhoogde Rivierstand veroorzaken, waardoor de sluizen langduriger gesloten zullen blijven, en minstens tot de helft van derzelver gewoon effect teruggebragt worden.

Het moge duister ingezien zijn, en wij onderwerpen gaarne deze beschouwing aan het beter oordeel van zaakkundige mannen en de goede zorgen van het Hooger bestuur; maar mogen het niet ontveinzen, dat onzes inziens de toekomst van Delfland, dat zoo menigmalen rijk en welvarend gewest genoemd, bij het tot stand komen van de geprojecteerde afsluiting noodlottige uitkomsten moet opleveren. Tonnen schats worden door de Ingelanden ten koste gelegd, om den indrang der Noord Zee te keer te gaan, en thans zullen zij hunne uitwatering-sluizen zien sluiten; terwijl de Noord-Zee wordt buiten gehouden, zal men in het regenwater, dat des winters alles onderzet, het gezaaide zien verloren gaan en de middelen om het uitgemalen water te lozen werkeloos zien worden; maar dan ook zal eerst de noodzakelijkheid voor het aanleggen van het zoo menigmalen ter sprake geweest zijnde uitwaterings-kanaal te Scheveningen, geboren worden, en alweder zullen belangrijke uitgaven noodig zijn om dan te verkrijgen, wat wij thans bezitten, en het rijke welvarende Delfland zal langs dien weg, buiten de reeds hooge lasten, nog meer bijdragen, om de geliefkoosde Eutopiën van hen, die 's Gravenhage tot eene handelstad aan zee willen verheffen, te verwezenlijken.

(*Delflandsche Ct.*)

Utrecht, 7 Sept. In den afgeloopen nacht is alhier overleden Mr. P. J. J. de Fremery, buitengewoon hoogleeraar in de wis- en natuurkunde aan de Utrechtsche Hoogeschool en practiserend geneesheer te dezer stede. De gevolgen van eenen val maakten een spoedig einde aan zijne werkzame loopbaan.

‡ **Aalten**, 7 September. Den 5 dezer werd alhier het eerste concours met de buks gehouden, waaraan een groot aantal ingezetenen deelnamen. Aan de mindere klasse was dien dag, ook gelegenheid gegeven mede te dingen naar prijzen, welke zij verdienen konden door zakloopen, mastklimmen enz.

Het was een waar volksfeest en werd bijgewoond door menschen van allerlei rang en stand.

Op een goed gekozen en voor dien dag voor dit feest afgestaan door den heer A. Driessen afgestaan terrein, was de plaats, voor den wedstrijd bepaald, doelmatig ingerigt, terwijl eenige tenten waren aangebragt voor zitplaatsen. Bij afwisseling voerde een goed orchest voor dit feest passende muziekstukken uit. Alles in de volmaakte orde begonnen, liep ook zoo af, waarvoor dan ook aan de heeren Commissarissen, die zich zoo bijzonder goed van hunne moeijelijke taak gekweten hebben, alsmede het plaatselijk bestuur, allen lof toekomt.

Nadat de prijzen behaald waren, naar gelang der meest geschotene punten, door Gilthuis, J. Schaars Prins en G. Aberson, trokken de schutters in regelmatige orde, voorafgegaan door de muzijkanten en de commissarissen, naar het raadhuis, alwaar aan de bekroonden met eene toepasselijke aanspraak door den president, den heer S. van Leuven, hun de prijzen werden uitgereikt.

Hierop rigtte de heer Wethouder J. van Eerden het woord aan allen, die met de leiding van dit feest belast waren geweest en mede bijgedragen hadden voor de handhaving der goede orde en aan de bekroonden, en eindigde met den wensch, dat dit feest, hetwelk zoo goed bezonnen was, en aan allen genoegen, aan anderen voordeel had opgeleverd, ook verder met een genoegelijk bal zoude eindigen, hetwelk dan ook tot den morgen toe, zonder de minste stoornis, geduurd heeft, en door een talrijk publiek werd bijgewoond, hetwelk daarna wel voldaan scheidde.

Maastricht, 7 Sept. Onze stedelijke regering is op het punt, om met het rijk in zeer moeyelijke en onaangename verwikkeling te geraken. Bij eene aanschrijving van de heeren Ministers van Finantiën en Oorlog is aan het plaatselijk bestuur aangezegd, dat men de teruggave en de vrije beschikking verlangt te hebben met primo November a. s. van onderscheidene plaatsen en gebouwen, die in den jare 1814, ingevolge het besluit van Z. K. H. den Souvereinen Vorst, in dato 26 Junij van dat jaar, aan de stedelijke regering tot kazerneering en stalling van het garnizoen zijn overgegeven, onder bepaling dat dezelve niet van destinatie mogten veranderd worden, en men dezelve ten allen tijde in eenen goeden en bewoonbaren staat moest onderhouden; en zulks om reden, dat die plaatsen en gebouwen tot andere einden worden gebruikt en voor het kazernement ontbeerd kunnen worden. Het schijnt dat de stad zich tegen deze opvordering wil verzetten en de uitspraak van de regterlijke magt wil inroepen.

Eerste Huwelijks-afkondiging.

Zondag, 9 September 1855.

Maarten Goebel, 27 j., met Maria Margaretha Haijes, 31 j. — Jan Willem Verossieau, 35 j., met Johanna Catharina Sophia Weijmar, 23 j. — Pierre Herman Delchambre, 28 j., met Janke van der Mark, 27 j., — Dirk Pot, 45 j., wedr. van Johanna van Veen, met Dirkje Letterie, 45 j. — Arnoldus Grotenhuis, 26 j., met Flora van Duine, 19 j. — Arend Stuijver, 33 j., met Sietje Kluuk, 31 j. — Daniel Frederik van Esveld, 38 j., wedr. van Clasina Zelisse, met Adriana Prins, 20 j.

Ingezonden Stukken.

's Hage, 9 September 1855.

Aan de Redactie van het dagblad *de Grondwet*.

Voor de onderstaande regelen wordt beleefdelijk eene plaats verzocht.

Het Zondagsblad, dat vroeger reeds twee artikelen had opgenomen tot aanprijzing der kandidatuur van den heer Mr. Groen van Prinsterer — behelst heden het volgende:

»Twee kiezersvereenigingen hebben den heer Groen van »Prinsterer tot hunnen kandidaat voor het lidmaatschap der »Tweede Kamer gekozen, en wij gelooven alzoo, dat hem »het mandaat als volksvertegenwoordiger zoo goed als ver»zekerd is.»

Ondanks allen eerbied voor *het Zondagsblad* en de tegenwoordige *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode*, die dezelfde leer prediken (waarschijnlijk omdat de beide bladen denzelfden schrijver hebben), ofschoon de laatste het gelukken van die kandidatuur nog niet zoo stellig verzekert, vermeenen wij dat daartegen nog wel iets zal zijn in te brengen.

Immers de aangevoerde gronden, dat twee kiesvereenigingen den heer Groen van Prinsterer hebben aanbevolen, beteekent niet veel en wel om de volgende redenen:

Dat de kiezersvereeniging *Nederland en Oranje*, wij gelooven, eenparig de keus op haar chef heeft gevestigd, is volkomen consequent, maar hoe veel stemmen zijn dat geweest? Misschien hoogstens 30 à 40 — de geheele vereeniging is immers maar 77 sterk?

De tweede *Koning en Vaderland* is wel uit de Aprilbeweging ontstaan, maar men kan toch niet zeggen, dat die vereeniging ultra's heeft voorgesteld — zij had den heer Groen veel vroeger, en wel in plaats van den heer Delprat kunnen nemen, en toen was de April-koorts nog heviger dan nu — ook hare andere Candidaten, voor Provinciale Staten en Gemeenteraad, behoorden niet tot de ultra-partij.

En hoe is nu de heer Groen candidaat geworden — Ook een 50tal hebben gestemd en er was eene aanzienlijke minderheid voor den heer Steengracht van Oosterland lid van den Gemeenteraad, behalve de stemmen voor den heer Gevers Deijnoot.

Deze proclamatie dus is alleen een bewijs van de stemming der *meerderheid*, die present was, maar zal *de meerderheid der kiezers* daarom den heer Groen nemen?

Evenzoo is het met de Kiesvereeniging *Nederland*, die Dingsdag zal vergaderen — het is wel uit het verslag der sectien gebleken, dat nagenoeg eenparig de keus op Jhr. Mr. W. T. Gevers Deijnoot is gevallen — en waarschijnlijk die heer zal gekozen worden — maar wat beteekent dat ook — naauwelijks een vijfde woont de afdeelingen bij, en de algemeene vergadering is zelden boven de vijftig, en zijn nogtans 200 Leden.

Bij het schrijven van dit artikel zijn de aanbevelingen van de Kiezersvereenigingen *Eendragt* en *Regt voor Allen* nog niet bekend — men verhaalt dat de laatste, even als de vorige keer, *niet* zal aanbevelen, maar hoe dit ook zijn moge — het hierboven aangevoerde tegen *Nederland en Oranje* — *Koning en Vaderland* en *Nederland* is even zoo van toepassing op *Eendragt* en *Regt voor Allen*.

Het doet er dus weinig toe wie, door een klein getal kiezers, of door een of ander bezoldigd blad, aanbevolen wordt; maar het komt er op aan, wie de sympathie der kiezers zal hebben, en op dien grond gelooven wij, dat die meerderheid *zal* zijn voor een persoon, die zoowel in het godsdienstige als in het staatkundige, liberaal denkt; en niet voor een man die, zijne bekwaamheden daargelaten, beter voor een Protestantschen Paus (indien dit mogelijk ware) of voor den President van eene Protestantsche Kerkvergadering zou geschikt zijn.

Wij raden dus alle verstandige Protestanten, die onze gevoelens van verlicht Protestantisme zijn toegedaan, aan om te zorgen, dat de twisten die in onzen eigen boezem zijn ontstaan, niet verder aangevuurd worden, (men denke slechts aan het beroep van den geliefden leeraar Ds. Zaalberg) maar hunne stemmen *niet* op den heer Groen uit te brengen, terwijl wij voornemens zijn, slechts dien gematigden kandidaat te nemen, welken wij vernemen zullen dat het best kans heeft tot slagen.

Het *Zondagsblad* en de *Nieuwsbode* gelieven onze twijfelingen *niet* kwalijk te nemen. Mogt hunne voorzegging vervuld worden, dan zullen wij gaarne erkennen dat ze beter op de hoogte, dan wij waren, omtrent den geest der kiezers van de Hofstad; maar daarbij voegen dat wij ons dan al in erge mate zulln hebben vergist.

Wij blijven met achting

UEd. Dienaren,

Eenige Protestantsche Kiezers, die *noch* tot Dordrecht, *noch* tot Groningen behooren.

Publieke Vermakelijkheden.

Kon. Fransche Schouwb., Donderdag, 13 Sept. 7 ure.

LA FAVORITE, opéra en 4 actes; LE MAITRE DE CHAPPELE, opéra comique; LE JOUR DE TERME, chansonnette.

Advertentien.

Abraham des Amorie v. d. Hoeven.

HERDACHT DOOR

A. VAN DER HOOP J^R. Z^N.

VERAX en MEJUFVROUW CAROLINA D.

Prijs 25 Cents.

Uitgave van **L. F. J. HASSELS**, te *Amsterdam*; mede verkrijgbaar te *Delft*, bij W. BEETS; *Dordrecht*, P. K. BRAAT; *'s Hage*, W. P. VAN STOCKUM; *Haarlem*, DE ERVEN LOOSJES; *Leeuwarden*, W. EEKHOFF; *Leijden*, C. C. VAN DER HOEK; *Rotterdam*, GEBRS. HENDRIKSEN en te *Utrecht*, bij J. G. VAN TERVEEN & ZN.

NB. Verder wordt dit Boekske niet dan voor rekening afgeleverd.

Ook is verzonden: F. H. GREB, **Handel en Kunst**, 4e Aflevering van den Bundel Dramatische Poëzy. (922)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 8 September 1855.

Nederland. Pct.		**Rusland.**	Pct.	
Ned W.Schuld. $2\frac{1}{2}$	$63\frac{13}{16}$	*Hope* 1798/1816	5	$102\frac{3}{8}$
Dito Certificat. 3	$76\frac{1}{16}\frac{1}{8}\frac{3}{16}$	Dito 1828/1829	5	$102\frac{1}{8}$
Dito Dito. . 4	$93\frac{7}{16}\frac{5}{8}\frac{7}{16}$	Cert. 1831/1838	5	
O. I. Leening . 4	$93\frac{1}{8}$	Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	$89\frac{1}{8}$
Amort. Syndic. $3\frac{1}{2}$		Dito *Hope* . .	4	$77\frac{1}{2}$
Hand. Maats. . $4\frac{1}{2}$		Dito *Stieglitz* .	4	$70\frac{1}{8}$
Belgie.		Dito dito 5e Ser.	4	
Certificaten . . $2\frac{1}{2}$		Dito 1854 . . .	5	$82\frac{3}{8}\frac{7}{16}$
D° *Rotschild* . $2\frac{1}{2}$		Inschr. Assig. .	6	
Frankrijk.		Certific. dito. .	6	
Obligatien . . . 3		**Polen.**		
Spanje.		Obligatiën . . .	4	
Nieuwe 1	$19\frac{5}{16}\frac{3}{8}$	**Oostenrijk.**		
Dito Buitenl. . 3		Metaliek . . .	5	[illegible]
D° Binnenl. c/m. 3	$31\frac{5}{8}\frac{11}{16}\frac{5}{8}$	Dito bet. Amst.	5	[illegible]
Bew. Sp. Com.		Dito Nation. .	5	[illegible]
Amort. Schuld.		Dito 1847 . . .	$2\frac{1}{2}$	[illegible]
Portugal.		Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	[illegible]
Londen nieuwe. 3	$40\frac{1}{8}\frac{11}{16}$			
Dito uitgest. . 4				

Gren., te Lond. Uitg. $61\frac{3}{8}$; Venez. $3\frac{1}{2}$ pct. $27\frac{1}{2}$.

Van Binnenl. fondsen waren 4 pct. ten gevolge van eenige verkoopers lager, de overige onveranderd met weinig affaire. In Buitenl. effecten was de markt bij lustelooze stemming over het geheel hoogst onbelangrijk.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr. te 's Gravenhage.